

Évértékelő jelentés a 2016–2017-es tanévről

Nagytiszteletű Kancellár Úr!
Nagytiszteletű 60 és 50 éve végzett Lelkipásztorok!
Nagytiszteletű Tanári Kar!
Tisztelt Intézeti Munkatársak!
Tiszteletes Ifjúság!
Tisztelt Részvevők, kedves Vendégeink!

A 2016–2017-es tanévről szóló tanévzáró jelentésemet a 103. zsoltár első két versének fényében teszem meg:

Áldjad és lelkem az Urat, és egész bensőm az Ő szent nevét, áldjad én lelkem az Urat, és el ne feledkezzél semmi jótéteményéről.

Előbb Teológiánk helyzetéről szólok röviden, majd a tanári kar, a hallgatók, a könyvtár és az intézeti munkatársak tevékenységéről, végül rövid kitekintéssel zárom jelentésemet.

1. Az Intézet

A Romániai Felsőoktatás Minőségét Biztosító Ügynökség (ARACIS) a 2016. február 25-i ülésén *megbízható* minősítéssel zárta le az Intézet és az alapképzés újraakkreditálásának folyamatát, ezzel a PTI megszerezte az egyházi- és magánegyetemek által elérhető legmagasabb akkreditációs besorolást. Ez a szép eredmény az Intézet korábbi vezetésének és munkacsoportjának elszánt, kitartó és eredményes munkáját dicséri.

A *magiszterképzésünk* újraértékelésének beindítása mind ez ideig késik az országos Minőségbiztosító Ügynökség szintjén tapasztalható hosszas elakadás miatt. Az utóbbi hónapok fejleménye azonban előre vetíti, hogy a következő tanévben fel kell készülnünk az újabb megmérettetésre, amikor már újabb szempontokat is figyelembe kell vennünk az akkreditációs anyag előkészítésénél. Mindamellet, hogy össze kell állítanunk a képzésszint valós helyzetét tükröző tanmenetet, mely jelentős változást szenved a magiszteri második évfolyam gyakorlati évvé alakulásával, elérhetővé kell tennünk nemzetközi kutatói adatbázisokat is.

2. A tanári kar

A *Tanári Kar*nak 13 főállású, 1 társult és 1 kiegészítő tagja van, 10 református, 4 unitárius, 1 evangélikus (összesen 15) tanár. Az oktatói munkában most is készségesen nyújtottak segítséget dr. Gonda László (ökumenika) és dr. Kovács Ábrahám (összehasonlító vallásteológia) debreceni református teológiai tanárok. A PTI óraadó tanárokat is bevont az oktatói munkába. Dr. Papp György (héber és görög nyelv, I. év; ószövetségi bevezetés, I. év), dr. Varga Attila (állami egyházbiztonsági alapismeretek és kánonjog), Ferenczy Enikő (unitárius: lelkesítő formálódás, mentálhigiéné, klinikai lelkipálcázás, hospice, jegyesoktatás, csoportdinamika), dr. Kovács Mária Márta (művészettörténet), Bilibók Renáta (magyar nyelv és irodalom); Kelemen Attila Csongor (beszédművelés), Drăgoi Monica (román hivatali és egyházi nyelv), Kovács Zita (angol nyelv ref. - ev.), Szaló Réka (angol nyelv unit.); Aczél Annamária (I. félév) és dr. Antal Orsolya (II. félév) (német nyelv); Gyenge János tanácsos (adminisztráció, VI. év), Szász Miklós Botond (testnevelés).

Megjegyzendő, hogy dr. Varga Attila, a KREK volt főgondnoka, alkotmánybíró, valamint Gyenge János, az EREK előadótanácsosa önkéntesként vállalta és végezte oktatói feladatát.

A tanárok tevékenységéről készült hallgatói értékelésből megállapítható, hogy új óraadóink közül igen magasra értékelték Kelemen Attila Csongor, de különösen Drágoi Monica és Kovács Zita tanárok munkáját, amelyért ezen a helyen kívánok köszönetet. Sajnáljuk, hogy magánéleti okok miatt a román tanárnő nem folytathatja a következő tanévben az elkezdett szép munkát. Természetesen minden oktatónkat köszönet illeti munkájukért.

A 2016. utolsó hónapjaiban megindult oktatásügyi decentralizációs folyamatnak köszönhetően a PTI keretében honosíthattuk dr. Rezi Elek korábban, a DRHE-en megszerzett habilitációját és doktorvezetési jogát, valamint Koppándi Botond Péter tavaly november 14-én elnyert doktori címét és oklevelét, aki *Az "új homiletika" mozgalom és az amerikai protestáns prédikálás megújítása* című doktori dolgozatát summa cum laude minősítéssel védte meg. Nincs egy hete, hogy dr. Visky Sándor Béla habilitációs szigorlatot tett, úgyszintén Debrecenben, így hamarosan beindíthatjuk a honosítási eljárást. Az említett rendelkezés jótékony hatása már csak azon is lemérhető, hogy egy doktori diploma „hazahozatala” akár néhány hét leforgása alatt megtörténhet. Somfalvi Edit tanárnő csaknem 10 hónapnyi kínos várakozás után, 2016. december végén kapta meg a bukaresti hatóságtól azt az okiratot, mely hazai szinten is érvényesíti a 2015 őszi elnyert doktori oklevelét. Nagyra értékeljük, hogy tanáraink folyamatosan törekszenek a magasabb tanári fokozat megszerzésére.

E tanév II. félévében pályázatot hirdettünk lektori és előadótanári állásokra, főként előléptetések, de megüresedett állás betöltése céljából is. A versenyvizsgát július 6-án tartjuk. A magasabb tanári minőség odaítélése komoly kritériumrendszer alapján történik, intézményi és képzési szempontból pedig igencsak fontos az akkreditációs szint megtartása végett. Újabb állami előírások szerint a magiszteri képzés szaktárgyainak 50%-át csak előadótanár és egyetemi professzor oktathatja.

Hazai felsőoktatási szinten Intézetünk súlyát növeli, hogy 2016. folyamán a Tudományos Címek, Oklevelek és Minősítések Országos Tanácsának (CNATDCU) teológiai bizottsága tagjává, majd alelnökévé választotta dr. Pásztori Kupán István tanártársunkat, aki egyben a KRE BK is oktatója. Azóta dr. Adorjáni Zoltán és dr. Rezi Elek professzorunk is tagja e jeles grémiumnak. Egyetemünk nagyságához arányítva a PTI-nek van a legszámottevőbb képviselete ebben a testületben.

A felsőoktatás területén nagy súllyal bíró látványos eredményeken túl az Intézet legkülönbözőbb struktúráinak fejlesztéséért dr. Balogh Csaba tett sokat. Dékáni teendői mellett, mely a gyakornokképzés megszervezését is magába foglalja, végzi a tanulmányi ügyekkel kapcsolatos teendőket – az Unitárius Kar részéről ebben dr. Czire Szabolcs vesz részt –, folyamatosan fejleszti és naprakész információval tölti fel az Intézet, valamint a könyvtár külön honlapját, szervezi a tehetséggondozás munkáját és a doktorandusz-találkozókat, igen komoly részt vállalt a lelkésztoábbképző lebonyolításában, melynek megszervezésére az EREK kérte fel Intézetünket, felügyeli a Neptun tanulmányi rendszer működését, napi szinten részt vesz a könyvtárfejlesztés munkájában. Benkő Tímea tanárnő, Intézetünk vegyeskarának karnagya nagy szakértelemmel szervezi és irányítja a kórus munkáját a kórustagok nagy meglepedésére és örömére. A vegyeskar több rangos rendezvényen vett részt a tanév során, és készül az őszi ünnepekre. Dr. Adorjáni Zoltán egyéb teendői mellett a régi hűséggel és nagy szakértelemmel szerkeszti a Református Szemlét és Intézetünk lapját, a Studiát. Dr. Buzogány Dezső 28 alkalommal tartott előadást, kezdve a tavalyi Doktorok Kollégiuma nyitó ülésétől a Magyar Református Egyház tegnap, Debrecenben tartott zsinati üléséig, ideértve számos egyházmegyei alkalmat is. Dr. Kolumbán Vilmos József szép sikerrel megszervezte a II. egyháztörténeti szakmai konferenciát, szerkesztette és igen szép kötésben megjelentette a tavalyi I. konferencia anyagát. Dr. Kiss Jenő egyéb tevékenységek mellett coach szakmai minősítést szerzett a hollandiai Ede város keresztyén főiskoláján. Dr. Kovács Sándor a hazai reformáció szempontjából jelentős kötetet szerkesztett és rendezett sajtó alá, részt vett egy nemzetközi

konferencia szervezésében, s emellett továbbra is szakértelemmel szerkeszti a Keresztyén Magvető rangos folyóiratot. Kelemen Attila tanártársunk egyre romló egészségi állapota miatt ebben a tanévben kénytelen volt lemondani néhány gyakorlati jellegű szaktárgy oktatásáról, és orvosi ajánlatra, nagy valószínűséggel már a nyár folyamán vissza fog lépni oktatói munkájától. Ezúton köszönöm meg a PII keretében kifejtett huszonhét évi hűséges szolgálatát, melyhez szorososan hozzátartozik, hogy bizonyos holland egyházaknál Intézetünk hatékony diplomatája volt. Közvetítése folytán református hallgatóink hosszú időn át ösztöndíjban részesültek, Intézetünk pedig értékes segélyszállítmányokat kapott.

3. A hallgatók

A *hallgatók* összlétszáma a tanulmányi évben összesen 157. Egyházankénti eloszlásban: az Erdélyi Református Egyházkerületből (EREK) 86 (54,80%), a Királyhágómelléki Református Egyházkerületből (KREK) 41 (26,10%), a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyházból (RELE) 2 (1,30%), a Magyar Unitárius Egyházból (MUE) 28 (17,80%). Hat évfolyammal számolva évfolyamonként összesen átlag 26 hallgató van: az EREK-ből évfolyamonként átlag 14-15 hallgató, a KREK-ből évfolyamonként átlag 6-7 hallgató, a RELE-ből 3 évenként átlag 1 hallgató, a MUE-ből évfolyamonként átlag 4-5 hallgató. Az utóbbi 10 évben most dolgozhattunk a legmagasabb hallgatói létszámmal (a 2006–2007-es tanévben: 138 hallgatónk volt, majd sorban a következő években: 124, 122, 118, 129, 139, 129, 137, 146, 145 hallgató), mely több mint tíz fővel haladja meg a korábbi legjobb évek hallgatói létszámát.

A hallgatók többsége jó eredménnyel folytatta tanulmányait. Vannak kiemelkedő teljesítményt nyújtó hallgatóink mind tanulmányi téren, mind a hallgatószági önkormányzati munka, a missziói vagy a közösségi szolgálat területén. Részleteket hallgatóink jutalmazásakor hallhatunk.

A már évek óta jól működő Erasmus+ hallgatói mobilitási program és az idén beindult Makovecz Hallgatói Ösztöndíjprogram keretében 18 hallgatónk tanult egy-egy félévet a Kárpát-medence valamelyik magyar tannyelvű teológiai egyetemén (többségük Budapesten és Debrecenben). A kapcsolattartás munkáját Sógor Árpád ifjúsági lelkész végezte hűséggel.

A tanulás és a legációk szolgálatok mellett hallgatóink sokrétű tevékenységet folytattak. Az V. és VI. évesek *nagybetei szolgálatot* végeztek a Farkas utcai és a Kétágú templomban (reformáció, advent, böjtfő). Az *idősotthon szolgálatot* a IV., a *diakóniai szolgálatát* az I. évesek végzik a felelős tanárok, illetve az ifjúsági lelképásztor és a felelős diákok irányításával. Kisebbségi csoportok foglalkoznak lelkesen és eredményesen a *hajléktalanokkal*, *hallás- és látássérült gyermekekkel*. Hallgatóink rendszeresen vettek részt a vasárnap délutáni *FIKE-istentiszteleteken*, a FIKE programjaiban és bibliaóráin.

Az *Önképzőkör* idén is két feladatkört töltött be: az egyházi- és a nemzeti ünnepekre készített elő műsorokat, irodalmi estélyeket, illetve filmestéket szervezett.

Az V. és VI. évfolyam hallgatói *izraeli tanulmányi kirándulás*on vettek részt dr. Balogh Csaba dékán vezetésével. A visszajelzések alapján a két évfolyam igen intenzív, az elméleti ismereteket letisztázó, elmélyítő és új tapasztalatokkal gazdagító utazáson vett részt.

Az ifjúság *lelki nevelését* Sógor Árpád ifjúsági lelképásztor végzi elkötelezetten, komoly szakmai értelemmel és tapasztalattal.

4. A könyvtár

A könyvtár legfontosabb tevékenysége a hallgatók, tanárok és kutatók tájékoztatása, a könyvek és egyéb dokumentumok rendelkezésre bocsátása, kölcsönzése. Adorjáni Mária ezt a munkát ebben a tanévben is eredményesen és hatékonyan végezte. Bak Ágnes folytatta a könyvvállomány számítógépes feldolgozását. Korábban már elkészítette *Az Út* folyóirat repertóriumát, mely 2016 őszén igen szép kötésben megjelent. A könyvtár online adatbázisa

meghaladta a 24 871 rekordot. Az könyvállomány vásárlás és adományok útján az elmúlt tanévben 696 címmel gyarapodott. A gyarapodást főleg könyvadományok, hagyatékok jelentették: dr. Csetri Elek könyvhagyatékának egy része, ill. dr. Kozma Tibor, volt teológiai tanár kézíratai. A svájci HEKS hároméves könyvbeszerzési projektje négy évre bővült. A könyvek népszerűsítése érdekében dr. Balogh Csaba dékán könyvbemutató sorozatot szervezett. Ebben a tanévben két ilyen alkalomra került sor dr. Koppándi Botond és dr. Geréb Zsolt meghívásával. A Nemzeti Kulturális Alap 1,5 millió forinttal támogatta a *Libri Peregrinantes – Erdélyi protestáns diákok egyetemjárása könyveik tükrében* c. kiállítást. Ennek keretében sikerült a könyvtárnak három infokioszkozat beszerezni, ill. a könyvtári látványraktárak megvilágítását fejleszteni. A Bethlen Gábor Alap a 300.000 forinttal támogatta a könyvtár digitális tárának a fejlesztését. A könyvtár két hátsó, muzeális gyűjteményét őrző raktárában kiállítótér nyílt, melyet most már a régi főbejáraton lehet megközelíteni.

Ezúton köszönöm meg Kurta József főkönyvtáros elkötelezettségét, tervező és szervező munkáját, melyet az említett állomány-megőrzési, fejlesztési tevékenységek tanúsága szerint vitathatatlan szakmai hozzáértéssel végez.

5. Adminisztráció

Az akkreditációval az állami rendszer adminisztrációs gépezetében került intézmény egyre növekvő ügyvitelét lelkiismeretesen, pontosan és hatékonyan végzi a főtitkári hivatal Czirmay Anikó főtitkár irányításával és Lippai Ibolya titkárnő közreműködésével. Az említett intézeti tevékenységek a jéghegy csúcsaként láttatnak meg valamit az elvégzett munka mennyiségéből.

Teológiánk *pénzügyi helyzete* a jelenlegi állapotokat tekintve kiegyensúlyozott. A Magyar Kormány biztosította évi 80 millió forint normatív támogatás a tanintézet költségeinek 42%-át fedezi. A Román Állam által a havi rendszerességgel folyósított fizetés-kiegészítéssel (az ún. kongruával) járul hozzá a tanintézet működéséhez. Gazdasági Ügyosztályunk Rácz Levente gazdasági igazgató intézkedéseinek és Szabó Melinda főkönyvelő munkájának köszönhetően szintén jelentős mértékben járult hozzá az anyagi alapok előteremtéséhez. Az elmúlt adminisztrációs évben önerőből fedezhettük a tanintézet működési költségeinek 22%-át, míg bentlakásunk és konviktusunk önfenntartó volt.

Kiemelten köszönöm meg az adminisztrációban dolgozó intézeti munkatársak sokrétű áldozatos, szakértelemmel és nagy önállósággal végzett munkájukat.

6. Kitekintés

Az Erdélyi Református Egyházkerület, a Teológia épültének tulajdonosa *nagyszabású felújítási munkálatok*ba kezdett még 2016 nyarán. Ennek köszönhetően teljesen átalakul a Teológia belső és hátsó udvara, megújul a sportpályája, alá mélygarázs kerül. A Misztótfalusi Kis Miklós Nyomda új otthonba költözött, így az Intézet új épületrészének nyomdagépek és irodahelységek által elfoglalt földszinti tere a könyvtár rendelkezésére áll, tömörraktárrá alakul át. Ezzel megoldódik a jelentős mennyiségű könyvállomány elhelyezésének a gondja, kibővül és megújul a könyvtári olvasó, méltó formát kap a könyvtár előtere, ahonnan az igénylők kiszolgálása is megtörténik. A díszterem parkettaburkolata teljesen megújult, rövidesen megoldódik a terem sötétítése, légkondicionálása. A munkálatok még javában folynak, de a tervek szerint az új tanévet megújult környezetben kezdetjük meg. Ezúton fejezem ki örömünket és köszönetünket az iránt, hogy a bentlakás teljes felújítása után (2015) az Intézet reprezentációs szempontjából jelentős egységei, a díszterme, a könyvtára és a külső terei méltóképpen megújulhatnak.

Az Erdélyi Református Egyházkerület kezdeményezésére és a többi fenntartó egyházzal folytatott egyeztetés után folyamatban van a *magiszteri képzésünk második, végzős évfolyamnak gyakorlati évé történő átszervezését*. Az elméleti oktatás és gyakorlati tapasztalatszerzés egységesítésével megszűnik a gyakornoki lelkipásztori év, a 6+1 éves képzés 6 teológiai évre rövidül, a református végzettek a lelkipásztori szolgálathoz szükséges magiszteri diploma

megszerzését követően tesznek II. lelkészképesítő vizsgát. A teológiai képzés felől az átszervezésnek nincs akadálya, összhangban az újabb állami felsőoktatási rendelkezésekkel a szakmai gyakorlat a professzionális magiszterképzés szerves részét képezi.

Miközben még egyszer köszönetet mondok fenntartó egyházainknak az erkölcsi és anyagi támogatásért, az Intézet minden munkatársának az elvégzett feladatért, Isten iránti hálával és jó reménységgel tekintek a PII jövőjére. Isten áldása kísérjen minden munkánkban és törekvésünkben, mely az erdélyi protestáns lelkészképzés ügyét szolgálja!

Kállay Dezső
